OKRESNÝ
ÚRAD
MICHALOVCE

POZEMKOVÝ A LESNÝ ODBOR
Sama Chalupku č. 18, 071 01 Michalovce

OU-MI-PLO-2025/018245-005

Michalovce dňa 25.09.2025

Vyhlásenie karantény
fytoplazmy Grapevine flavescence doreé phytoplasma - „zlaté žltnutie viniča“

Okresný úrad Michalovce, pozemkový a lesný odbor ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 2 ods. 3 zákona č. 180/2013 Z. z o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa § 5 ods. 4 písm. j) zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a podľa § 9 ods. 4 zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, na základe návrhu Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave č.z. 43505/ 2025 č.s. 14325/2025-221 zo dňa 10.09.2025, v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

I. oznamuje

zistenie dvoch potvrdených výskytov karanténnych škodlivých organizmov:

1. **výskyt karanténnej fytoplazmy Grapevine flavescence doreé phytoplasma, spôsobujúcej zlaté žltnutia viniča** s ohniskom nákazy na parcele LPIS 0612/1, nachádzajúcej sa v obci Choňkovce.

Pozitívny výskyt bol zistený vo vzorkách rastlín viniča hroznorodého odrôd Müller-Thurgau a Frankovka modrá, odobratých počas úradnej kontroly rastlinolekárskeho inšpektora dňa 8.8.2024 vo vinohrade v obci Choňkovce (Záznamy o odbere vzoriek č. 27/14-10/2024-B a 28/14-10/2024-B). Laboratórna analýza vzoriek potvrdila pozitívny nález karanténnej fytoplazmy Grapevine flavescence doreé phytoplasma, spôsobujúcej zlaté žltnutie viniča (Protokoly o skúškach č. R170/2024 a R171/2024).

2. **výskyt karanténnej fytoplazmy Grapevine flavescence doreé phytoplasma, spôsobujúcej zlaté žltnutia viniča** s ohniskom nákazy v štvorci Úbrež, parcely LPIS 0807/1 a 1802/1, nachádzajúci sa v obci Tibava, v tesnej blízkosti s obcou Vojnatina.

Pozitívny výskyt bol zistený vo vzorkách rastlín viniča hroznorodého odrôd Rulandské biele a Chardonnay odobratých počas úradnej kontroly rastlinolekárskeho inšpektora dňa 22.7.2025 vo vinohrade v obci Tibava (Záznamy o odbere vzoriek č. 48/14-10/2025–B a 50/14-10/2025–B). Laboratórna analýza vzoriek potvrdila pozitívny nález karanténnej fytoplazmy Grapevine

flavescence doreé phytoplasma, spôsobujúcej zlaté žltnutie viniča (Protokoly o skúškach č. R369/2025 a R370/2025)

II. vyhlasuje

1. **zamorenú zónu - zahŕňajúcu celé katastrálne územie Obce Choňkovce, Obce Tibava a Obce Vojnatina**

V zamorenej zóne sa zakazuje
- dosádzať zlikvidované kry
- zakladať a prihlasovať množiteľské porasty viniča.

Povinnosti v zamorenej zóne:

a) Likvidácia všetkých príznakových krov viniča a ostatných hostiteľov bez vzorkovania a laboratórneho testovania. Likvidáciou sa rozumie spálenie celých napadnutých rastlín, vrátane koreňov a dezinfekcia použitého náradia. Zároveň je nevyhnutné všetky následne vyrastajúce výmladky priebežne likvidovať mechanicky alebo chemicky.
b) Vykonávať pravidelný monitoring cikádky Scaphoideus titanus, ktorá je prenášačom (vektorom) uvedenej fytoplazmy, žltými lepovými doskami.
c) Vykonávať ošetrenie rastlín viniča proti cikádke Scaphoideus titanus vo vhodnom termíne na základe signalizácie ÚKSÚP minimálne dvomi postrekmi autorizovanými prípravkami na ochranu rastlín. Listy viniča ošetrené uvedenými prípravkami nesmú byť použité na potravinárske účely.
d) Pálenie zvyškov viničia po reze viniča v jarnom období. Týmto opatrením sa redukuje samotný potenciálny výskyt zlatého žltnutia viniča v odrezaných častiach viniča, ale najmä prezimujúce štádiá vektorov. Kombináciou s primeranou chemickou ochranou proti vektorom možno dosiahnuť výrazné zníženie zdrojov nákazy. Pálenie v otvorenej krajine treba pred začatím nahlásiť hasičom na číslo 150 vrátane opätovného oznámenia ukončenia pálenia. Takto je potrebné oznámiť každú lokalitu a každý deň vykonávania pálenia ako rastlinolekárskeho opatrenia. Samotným pálením nesmú byť obťažovaní blízki susedia. Možno ho vykonávať počas celého roka, pričom v čase nebezpečenstva vzniku požiarov v lesoch (stupeň požiarneho nebezpečenstva je zverejňovaný na stránke www.shmu.sk v období apríl až október) je potrebná užšia spolupráca s hasičmi. Pálenie je potrebné vykonať aj na rastlinných zvyškoch po snímaní vinohradov v druhej polovici leta, keď po ich dôkladnom vysušení je tiež potrebné využiť likvidáciu pálením.
e) Opätovnú výsadbu vinohradov vykonať najskôr po 2 rokoch pestovania inej plodiny, ktorá nie je hostiteľom zlatého žltnutia viniča. Viničové sadenice musia byť označené rastlinným pasom. Pred každou výsadbou zabezpečiť úradný odber vzoriek každej dodávanej dávky prostredníctvom rastlinolekárskeho inšpektora kontrolného ústavu.

2. **nárazníkovú zónu - tvoriacu celý okres Sobrance.**

Povinnosti v nárazníkovej zóne:

a) Likvidácia všetkých príznakových krov viniča a ostatných hostiteľov bez vzorkovania a laboratórneho testovania. Likvidáciou sa rozumie spálenie celých napadnutých rastlín

vrátane koreňov a dezinfekcia použitého náradia. Zároveň je nevyhnutné všetky následne vyrastajúce výmladky priebežne likvidovať mechanicky alebo chemicky.

b) Vykonávať pravidelný monitoring cikádky Scaphoideus titanus, ktorá je prenášačom uvedenej fytoplazmy, žltými lepovými doskami.

c) Vykonávať ošetrenie rastlín viniča proti cikádke Scaphoideus titanus vo vhodnom termíne na základe signalizácie ÚKSÚP minimálne dvomi postrekmi autorizovanými prípravkami na ochranu rastlín. Listy viniča ošetrené uvedenými prípravkami nesmú byť použité na potravinárske účely.

d) Vykonávať intenzívne prieskumy rastlín aj vektora vykonávané rastlinolekárskymi inšpektormi kontrolného ústavu. Vzorkované budú najmä bezpríznakové rastliny viniča, ďalej divorastúci vinič a vinič v neobrábaných vinohradoch (Vitis sp.), plamienok plotný (Clematis vitalba), liesky (Corylus avellana), jelše (Alnus glutinosa), pajasene (Ailanthus altissima) a vŕby (Salix sp.).

e) Pálenie zvyškov viničia po reze viniča v jarnom období. Týmto opatrením sa redukuje samotný potenciálny výskyt zlatého žltnutia viniča v odrezaných častiach viniča, ale najmä prezimujúce štádiá vektorov. Kombináciou s primeranou chemickou ochranou proti vektorom možno dosiahnuť výrazné zníženie zdrojov nákazy. Pálenie v otvorenej krajine treba pred začatím nahlásiť hasičom na číslo 150 vrátane opätovného oznámenia ukončenia pálenia. Takto je potrebné oznámiť každú lokalitu a každý deň vykonávania pálenia ako rastlinolekárskeho opatrenia. Samotným pálením nesmú byť obťažovaní blízki susedia. Možno ho vykonávať počas celého roka, pričom v čase nebezpečenstva vzniku požiarov v lesoch (stupeň požiarneho nebezpečenstva je zverejňovaný na stránke www.shmu.sk v období apríl až október) je potrebná užšia spolupráca s hasičmi. Pálenie je potrebné vykonať aj na rastlinných zvyškoch po snímaní vinohradov v druhej polovici leta, keď po ich dôkladnom vysušení je tiež potrebné využiť likvidáciu pálením.

f) Opätovnú výsadbu vinohradov vykonať najskôr po 2 rokoch pestovania inej plodiny, ktorá nie je hostiteľom zlatého žltnutia viniča. Viničové sadenice musia byť označené rastlinným pasom. Pred každou výsadbou zabezpečiť úradný odber vzoriek každej dodávanej dávky prostredníctvo rastlinolekárskeho inšpektora kontrolného ústavu.

g) Všetky nové výsadby budú podliehať vzorkovaniu rastlinolekárskymi inšpektormi kontrolného ústavu počas 1. roka po výsadbe a následnému laboratórnemu testovaniu na výskyt zlatého žltnutia viniča.

h) Množiteľské porasty viniča musia spĺňať legislatívne požiadavky rastlinolekárskej legislatívny, pričom každá prihlásená dávka podlieha povinnému vzorkovaniu na diagnostiku zlatého žltnutia viniča.

KARANTÉNNE OPATRENIA UVEDENÉ PRE ZAMORENÚ A NÁRAZNÍKOVÚ ZÓNU SA TÝKAJÚ všetkých vinohradníkov v okrese Sobrance bez ohľadu na typ subjektu vrátane pestovateľov viniča v intravilánoch obcí, bez ohľadu na výmeru, spôsob obrábania, teda aj vinohradníkov v režime ekologického poľnohospodárstva, prípadne iných foriem pestovania viniča. Taktiež sa tieto opatrenia týkajú aj výsadieb tzv. PIWI odrôd s odolnosťou proti hubovým chorobám.

Ak nariadené povinnosti (opatrenia) dotknutý subjekt nevykoná, môže kontrolný ústav podľa § 9 ods. 5 zákona č. 405/2011 Z. z. zabezpečiť ich vykonanie na náklady príslušnej osoby.

III. ruší predchádzajúce vyhlásenie karantény

Vydaním tejto verejnej vyhlášky sa ruší predchádzajúce Vyhlásenie karantény fytoplazmy Grapevine flavescence doreé phytoplasma - „zlaté žltnutie viniča“, vydané Okresným úradom Michalovce, pozemkovým a lesným odborom, zn. OU-MI-PLO-2025/018245-002 zo dňa 10.09.2025 a vzhľadom na ďalšie šírenie choroby sa prijímajú nové karanténne opatrenia.

Odôvodnenie

Dňa 08.08.2024 boli úradnou kontrolou Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho Bratislava v obci Choňkovce odobraté vzorky rastlín viniča hroznorodého. Dňa 22.07.2025 boli úradnou kontrolou Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho Bratislava odobraté vzorky rastlín viniča hroznorodého odrôd Rulandské biele a Chardonnay vo vinohrade v obci Tibava. Laboratórna analýza vzoriek potvrdila pozitívny nález karanténnej fytoplazmy Grapevine flavescence doreé phytoplasma, spôsobujúcej zlaté žltnutie viniča.

Uvedený druh fytoplazmy patrí medzi karanténnych škodcov Únie podľa prílohy II časti B vykonávacieho Nariadenia Komisie (EÚ) 2019/2072 z 28. novembra 2019, ktorým sa stanovujú jednotné podmienky vykonávania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031, pokiaľ ide o ochranné opatrenia proti škodcom rastlín, a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 690/2008, a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2019 v platnom znení.
Opatrenia a zásady, týkajúce sa riadenia rizík, spojených s karanténnymi škodcami, sú uvedené v prílohe II Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 z 26. októbra 2016 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES (ďalej len „nariadenie EP a Rady (EÚ) 2016/2031“).

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 405/2011 Z. z., kontrolný ústav na základe výsledkov rastlinolekárskej kontroly rozhodnutím môže: písm. e) „navrhnúť vyhlásenie karantény alebo zrušenie karantény obvodnému pozemkovému úradu“.

V súlade s čl. 11 nariadenia EP a Rady (EÚ) 2016/2031 v súvislosti s oznámením výskytu karanténnych škodcov Únie Komisii EÚ podľa čl. 18 nariadenia EP a Rady (EÚ) 2016/2031, je povinnosťou príslušného orgánu vykonať rastlinolekárske opatrenia na účely eradikácie príslušného karanténneho škodcu Únie v dotknutej oblasti, ktorých súčasťou je určenie vymedzenej oblasti. Vymedzená oblasť pozostáva zo zamorenej zóny a nárazníkovej zóny:

1. V zamorenej zóne sa nachádzajú:

„a) všetky rastliny, o ktorých je známe, že boli napadnuté daným škodcom;
b) všetky rastliny, ktoré preukazujú prejavy alebo symptómy možného napadnutia týmto škodcom;

c) všetky ostatné rastliny, ktoré pravdepodobne sú alebo by mohli byť kontaminované alebo napadnuté týmto škodcom vrátane rastlín, ktoré by mohli byť napadnuté vzhľadom na ich náchylnosť na tohto škodcu a ich umiestnenie v blízkosti napadnutých rastlín, alebo spoločný zdroj výroby, ak je známy, s napadnutými rastlinami alebo rastlinami, ktoré z nich boli vypestované;
d) pozemky, pôda, vodné toky alebo iné prvky, ktoré boli napadnuté alebo by mohli byť napadnuté daným škodcom.

2. Nárazníková zóna je vedľa zamorenej zóny a obklopuje ju."

Podľa čl. 17 nariadenia EP a Rady (EÚ) 2016/2031, ak je úradne potvrdená jedna zo situácií, uvedená v článku 11 prvom odseku písm. a) a b), príslušný orgán ihneď prijme všetky potrebné rastlinolekárske opatrenia na eradikáciu príslušného karanténneho škodcu Únie v dotknutej oblasti. Uvedené opatrenia sa prijmú v súlade s prílohou II.

Podľa čl. 18 nariadenia EP a Rady (EÚ) 2016/2031, ak je úradne potvrdená jedna zo situácií, ktoré sú uvedené v článku 11, príslušný orgán ihneď stanoví jednu alebo viacero oblastí, kde sa majú vykonať opatrenia na účely eradikácie, uvedené v článku 17 ods. 1 (ďalej len „vymedzená oblasť"). Vymedzená oblasť pozostáva zo zamorenej zóny a nárazníkovej zóny.

Nariadené opatrenia vo vymedzenej oblasti je možné zrušiť po 3 rokoch v prípade, ak počas tejto doby nebude zistený výskyt zlatého žltnutia viniča.

Podľa § 26 ods. 2 zákona č.71/1967 Zb. o správnom konaní sa verejná vyhláška doručuje tak, že sa písomnosť vyvesí po dobu 15 dní na úradnej tabuli správneho orgánu. Posledný deň tejto lehoty je dňom doručenia. Správny orgán zverejňuje písomnosť súčasne na svojom webovom sídle a v dotknutých obciach spôsobom v mieste obvyklým.

Okresný úrad Michalovce
Pozemkový a lesný odbor
Sama Chalúpku 18
071 01 Michalovce
-2-

JUDr. Monika Šabovčíková
vedúca odboru

Potvrdenie vyvesenia vyhlášky:

Vyvesené od ..... do .....

Pečiatka a podpis